

GRAN ANGULAR

Jocs de malabars per poder pagar les factures

Les restriccions a l'endeutament i la caiguda dels ingressos deixen en una situació molt complicada els consistoris, i enguany molts podrien acabar l'any amb dèficit

BERTA ROIG
BARCELONA

Els ajuntaments ja han passat quasi tres anys veient com els seus ingressos es redueixen considerablement degut sobretot a la caiguda de l'activitat constructora, però el recent decret del govern central per reduir el dèficit que limita la capacitat d'endeutar-se de les administracions locals es pot convertir en l'estocada definitiva. D'entrada, la prohibició per assumir nou deute a llarg termini durant 2011 provocarà una aturada en sec de les inversions. «I això alhora tindrà un impacte brutal sobre les constructors», destaca el president de l'Associació Catalana de Municipis i alcalde de Martorell (Baix Llobregat), Salvador Esteve.

En general els pressupostos municipals per a 2009 i 2010 ja van reflectir les dificultats de molts ajuntaments per assumir noves inversions, però la posada en marxa del FEIL (el Fons Estatal

d'Inversió Local) ha ajudat en aquest temps a reduir aquest impacte. Això, però, s'ha acabat i l'impacte sobre l'ocupació en el sector de la construcció està assegurat.

Per als ajuntaments també serà dur, explica el regidor de l'àrea econòmica de l'Ajuntament de Calonge, Albert Ros, «no poder fer cap inversió justament en un any electoral». Però aturar les inversions durant un any pot ser el mal menor. Al cap i a la fi, com destaca el tinent d'alcalde d'Economia de Sant Cugat (Vallès Occidental), Jordi Joly, «venim d'uns anys en què s'ha fet molta inversió, s'ha fet el que es necessitava però també el que no es necessitava».

El veritable coll d'ampolla serà l'obligatorietat que també marca el decret del govern perquè es liquidin totes les pòlisses a curt termini abans del 31 de desembre. Molts ajuntaments fan servir aquestes pòlisses per pagar a proveïdors i d'aquí poden venir

Excessos sí, però no tots per igual

El que més indigna el conjunt dels ajuntaments és que les mesures per reduir el dèficit no discriminin entre aquells que ho han fet bé i els que han fet excessos. Alguns municipis van viure anys de festa grossa gràcies als ingressos extra derivats d'impostos com l'ICIO (que grava l'activitat constructora), i van aprofitar aquell superàvit conjuntural per ampliar estructures que ara pesen massa en la tresoreria. Per això, des de municipis com el de Sant Cugat, que ha rebut diversos reconeixements a la gestió i transparència, s'aposta perquè

aquesta crisi marqui un punt d'inflexió. «Hem de fer una reflexió sobre com hem arribat a on estem, la cultura de la gestió pública no ha estat tan rigorosa com ho hauria d'haver estat», diu el tinent d'alcalde d'Economia d'aquest consistori, Jordi Joly. El perill de tractar tothom igual, diu Joly, és molt elevat. «Quan es va dir que la limitació a l'endeutament entraria en vigor d'un dia per l'altre vam córrer a contractar un crèdit per 16 milions d'euros; si no, ens haurien pogut arrossegar a una situació de dèficit, i això és absurd», diu.

Les obres del FEIL han servit per cobrir inversions en anys de baixos ingressos. ARXIU

molts problemes de tresoreria. «O deixem de pagar als proveïdors o tindrem un problema greu», diu Esteve. Per a Joly aquesta obligació serà de fet inasumible per a molts ajuntaments. I és que al final, i a pesar de tenir sobre la taula una nova llei de morositat que obliga al pagament a 30 dies, el resultat pot ser que ajuntaments que fins ara complien amb terminis més o menys acceptables es vegin amb problemes per fer front a les seves obligacions amb els proveïdors.

Pagar a 30 dies? «Això caldrà veure-ho», diu amb fermesa l'alcalde de Roda de Barà (Tarragonès), Mayte Huerta. Aquest ajuntament va sorprendre l'any passat amb l'anunci d'un ERO —que finalment no es va oficialitzar— i va posar en marxa un pla de sanejament per reduir el seu elevat dèficit. Avui Huerta explica que «ens estem posant al dia a poc a poc» però encara estan pagant a proveïdors de 2009. El pla de l'equip de Huerta passa per reduir al màxim les despeses corrents, però com la majoria dels municipis no vol a sentir a parlar de la pujada d'impostos a un any vista de les eleccions. «Gastem el mínim, fa un any i mig que dic que no a moltes coses, com per exemple les subvencions a associacions», explica Huerta.

Un dels principals capítols en la despesa corrent dels ajuntaments són els costos laborals i per això Esteve avança que «molts municipis ja no estan renovant contractes». Una altra història són

Molts ajuntaments patiran per no tancar amb dèficit aquest any

SALVADOR ESTEVE
PRESIDENT DE L'ACM

No es podrà fer cap inversió i això passarà a més en un any d'eleccions

ALBERT ROS
REGIDOR ÀREA ECONÒMICA CALONGE

Pagar a 30 dies als proveïdors? Això caldrà veure si realment es pot fer

MAYTE HUERTA
ALCALDESSA DE RODA DE BARÀ

Molts consistoris no podran cancel·lar les pòlisses abans del 31 de desembre

JORDI JOLY
TINENT ALCALDE ECO. SANT CUGAT

les reduccions de serveis, un capítol on cap ajuntament no vol recular. Això sí, hi haurà ajustaments. Com explica Ros, el que sí que plantejarà l'Ajuntament de Calonge amb les escoles bressol, per exemple, «és repartir el cost a parts iguals entre Generalitat, municipi i pares, perquè fins ara aquests pagaven menys».

Trobar l'equilibri no serà fàcil, sobretot en els propers mesos, quan els consistoris hagin de quadrar els comptes per a 2011. Per a Esteve, la situació pot esdevenir dramàtica i per això augura que «hi haurà molts alcaldes que optin per prorrogar els pressupostos i traslladin el problema al govern següent». El problema s'agreuja si tant govern central com Generalitat segueixen amb la tendència a reduir les seves transferències al món local en els seus pressupostos.

Els ajuntaments ja donen per descomptat que l'any que ve no hi haurà nou finançament i per tant la seva reivindicació històrica per incrementar la seva participació en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat haurà d'esperar. Mentre, la futura llei de finances locals que podria entrar al Congrés els propers mesos, podria retirar els topalls als augments dels impostos municipals. La mesura, però, no ajudarà gaire en un context en què ni políticament ni econòmicament sortirà gaire a compte apujar els tributs. «Aquest any molts ajuntaments patiran per no acabar tancant amb dèficit», conclou Esteve.